

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 6 Ιουνίου 2019

Η ΕΕ χρειάζεται και άλλη αιολική και ηλιακή ενέργεια προκειμένου να επιτύχει τους στόχους που έχει θέσει στον τομέα των ΑΠΕ, προειδοποιούν οι ελεγκτές

Η ΕΕ πρέπει να λάβει πολλά μέτρα προκειμένου να αυξήσει την ηλεκτροπαραγωγή από αιολική και ηλιακή ενέργεια, καθώς και προκειμένου να εκπληρώσει τους στόχους της στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), σύμφωνα με νέα έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Παρότι τόσο η αιολική όσο και η ηλιακή ενέργεια έχουν καταγράψει σημαντικότερη αύξηση από το 2005, η πορεία αυτή επιβραδύνθηκε μετά το 2014, όπως δηλώνουν οι ελεγκτές. Η Επιτροπή πρέπει να παροτρύνει τα κράτη μέλη να στηρίξουν την περαιτέρω διάδοση των ΑΠΕ –με τη διοργάνωση δημοπρασιών για την ανάθεση νέας ηλεκτροπαραγωγικής ισχύος από ΑΠΕ, με την προώθηση της συμμετοχής των πολιτών και με τη βελτίωση των συνθηκών για τη διάδοση των ΑΠΕ. Παράλληλα, οι ελεγκτές προειδοποιούν ότι τα μισά από τα κράτη μέλη θα αντιμετωπίσουν σημαντικές δυσκολίες στην προσπάθειά τους να επιτύχουν τους στόχους τους για παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ έως το 2020.

Στόχος της ΕΕ είναι, μέχρι το τέλος του 2020, να παράγει από ΑΠΕ το ένα πέμπτο της ενέργειας που χρειάζεται στους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας, της θέρμανσης και ψύξης και των μεταφορών. Το διάστημα μεταξύ 2005 και 2017, το μερίδιο των ΑΠΕ στην ηλεκτροπαραγωγή διπλασιάστηκε στην ΕΕ, από περίπου 15 % σε σχεδόν 31 %. Οι τομείς της αιολικής και ηλιακής φωτοβολταϊκής ενέργειας καλύπτουν επί του παρόντος το μεγαλύτερο μερίδιο της ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ και η πτώση του κόστους τους τις καθιστά ολοένα ανταγωνιστικότερες πηγές ενέργειας έναντι της εναλλακτικής λύσης της καύσης ορυκτών καυσίμων.

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ετήσιας έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο του ΕΕΣ www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Εκπρόσωπος Τύπου

T: (+352) 4398 47063 M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Υπεύθυνος Τύπου

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Οι ελεγκτές αξιολόγησαν την πρόοδο που έχει σημειωθεί τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε επίπεδο κρατών μελών ως προς την επίτευξη των στόχων στον τομέα των ΑΠΕ. Επισκέφθηκαν τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ισπανία και την Πολωνία, προκειμένου να εξετάσουν κατά πόσον η χρηματοδοτική στήριξη για ηλεκτροπαραγωγή από αιολική και ηλιακή ενέργεια ήταν αποτελεσματική.

Διαπίστωσαν ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, τα αρχικά καθεστώτα στήριξης εμφάνισαν φαινόμενα υπερεπιδόησης, με αποτέλεσμα να αυξηθούν οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας ή τα δημόσια ελλείμματα. Μετά το 2014, όταν τα κράτη μέλη μείωσαν εν τέλει τη στήριξή τους προκειμένου να ελαφρύνουν κάπως το βάρος που επωμίζονταν οι καταναλωτές και οι κρατικοί προϋπολογισμοί, η εμπιστοσύνη των επενδυτών αποδυναμώθηκε και η αγορά παρουσίασε επιβράδυνση.

«Τα κράτη μέλη παρείχαν κίνητρα για επενδύσεις στους τομείς της αιολικής και ηλιακής ενέργειας, αλλά ο τρόπος με τον οποίο μείωσαν τη στήριξη λειτούργησε αποτρεπτικά έναντι των δυνητικών επενδυτών και επιβράδυνε την περαιτέρω ανάπτυξή τους», δήλωσε ο George Pufan, Μέλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και αρμόδιος για την έκθεση. «Η επιβράδυνση του ρυθμού μετάβασης στην ηλεκτροπαραγωγή από ΑΠΕ υποδηλώνει ότι ίσως να μην επιτύχουμε τον στόχο της ΕΕ για το 2020.»

Η διοργάνωση δημοπρασιών για την ανάθεση πρόσθετης ηλεκτροπαραγωγικής ισχύος από ΑΠΕ και για τον καθορισμό των τιμών προσφοράς, όπως και η προώθηση της συμμετοχής των πολιτών στην πράσινη οικονομία, είναι ζωτικής σημασίας για την αύξηση των επενδύσεων, δηλώνουν οι ελεγκτές. Επίσης, χρειάζεται να γίνουν περισσότερα για τη βελτίωση των συνθηκών συμμετοχής στην αγορά των ΑΠΕ, όπως η υπερπήδηση αυστηρών κανόνων χωροταξικού σχεδιασμού, χρονοβόρων διοικητικών διαδικασιών και ανεπαρκειών στο δίκτυο.

Οι ελεγκτές διαπίστωσαν επίσης ότι το 2017 τα μισά κράτη μέλη βρίσκονταν ήδη πολύ κοντά στο να επιτύχουν τους εθνικούς στόχους τους για το 2020. Προειδοποιούν εντούτοις ότι τα υπόλοιπα μισά θα χρειαστεί να καταβάλουν πολύ περισσότερες προσπάθειες για να γίνουν πραγματικότητα οι στόχοι για το 2020. Οι ελεγκτές εκφράζουν επιφυλάξεις ως προς το κατά πόσον τα αποτελέσματα που θα επιτύχουν τα κράτη μέλη με υψηλές επιδόσεις στις ΑΠΕ θα είναι αρκετά για να αντισταθμίσουν τις μειωμένες επιδόσεις των υπολοίπων και έτσι οδηγήσουν στην επίτευξη του γενικού στόχου της ΕΕ.

Οι ελεγκτές είναι της άποψης ότι, με τους κείμενους κανόνες, δεν εξασφαλίζεται η έγκαιρη υποβολή εκθέσεων σχετικά με την πρόοδο των ΑΠΕ, και η Επιτροπή δεν είναι εξουσιοδοτημένη να επιλαμβάνεται περιπτώσεων κρατών μελών όπου η πρόοδος είναι βραδύτερη. Επισημαίνουν τον στόχο της ΕΕ για ΑΠΕ έως το 2030 που ανέρχεται σε τουλάχιστον 32 % και δηλώνουν ότι, απουσία δεσμευτικών εθνικών στόχων, ο στόχος αυτός ενδεχομένως να είναι δύσκολο να επιτευχθεί. Προειδοποιούν επίσης ότι για την επίτευξή του θα απαιτηθεί σημαντική χρηματοδότηση από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, πέραν αυτής που διαθέτει η ΕΕ και στην οποία εστιάζει η έκθεση.

Για τη βελτίωση της κατάστασης, εισηγούνται τα εξής:

- ο να δοθεί έμφαση στην κάλυψη των κενών, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι για το 2020.

- ο να απλουστευθούν οι διαδικασίες και να βελτιωθεί από άποψη χρόνου η υποβολή στατιστικών στοιχείων·
- ο να προγραμματιστούν αρκετές δημοπρασίες και να προωθηθούν επενδύσεις σε υποδομές δικτύου·
- ο να βελτιωθεί η παρακολούθηση.

Σημείωμα προς τους συντάκτες

Το διάστημα μεταξύ 2005 και 2017, η παραγωγή αιολικής και ηλιακής ενέργειας στην ΕΕ αυξήθηκε κατά 400 % και 8 000 % αντίστοιχα. Μεταξύ 2007 και 2020, η ΕΕ διέθεσε περί τα 8,8 δισεκατομμύρια ευρώ σε έργα ΑΠΕ μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής, εκ των οποίων περί τα 972 εκατομμύρια ευρώ για επενδύσεις σε αιολική ενέργεια και 2,9 δισεκατομμύρια ευρώ για επενδύσεις σε ηλιακή. Γενικά, τα καθεστώτα στήριξης προσέφεραν εγγυημένες τιμές πώλησης, πριμοδοτήσεις που λειτουργούσαν ως προσαύξηση ή επιπλέον εισόδημα μέσω των εμπορεύσιμων πιστοποιητικών. Για την περίοδο 2021-2027, η Επιτροπή προτείνει περίπου 71,8 δισεκατομμύρια ευρώ για πράξεις στήριξης στόχων υπέρ του κλίματος, περιλαμβανομένης της προώθησης της ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ.

Η ΕΕ έχει θέσει εθνικούς στόχους για συνδυαστική χρήση ενέργειας στους τομείς της ηλεκτροπαραγωγής, της θέρμανσης και της ψύξης και των μεταφορών έως το 2020. Η Επιτροπή μπορεί να προσφύγει κατά κράτους μέλους για τη μη επίτευξη των στόχων αυτών. Τα κράτη μέλη είχαν τη διακριτική ευχέρεια να θέσουν δικούς τους, περισσότερο φιλόδοξους, στόχους για τις ΑΠΕ. Ωστόσο, για την περίοδο ως το 2030, εγκαταλείφθηκε η ιδέα της θέσπισης εθνικών στόχων και τέθηκε ένας συνολικός στόχος σε επίπεδο ΕΕ.

Το ΕΕΣ παρουσιάζει τις ειδικές εκθέσεις του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο της ΕΕ, καθώς και σε άλλους ενδιαφερομένους, όπως τα εθνικά κοινοβούλια, παράγοντες του αντίστοιχου κλάδου και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών.

Η ειδική έκθεση αριθ. 8/2019 με τίτλο «Αιολική και ηλιακή ενέργεια για ηλεκτροπαραγωγή: χρειάζεται να ληφθούν ακόμη πολλά μέτρα προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της ΕΕ» είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu) σε 23 γλώσσες της ΕΕ.